

7/14479
GK 163

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610- **2251**
Konu : Soru Önergesi

22.06.2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) 24.05.2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/14479-23223/47733 sayılı yazı,
b) 26.05.2010 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-216-5/2372 sayılı yazı.

İlgi (a)'da kayıtlı yazınız ile Başbakanlığa gönderilen ve İlgi (b)'de kayıtlı yazı ile Başbakanlıktan Bakanlığımıza gönderilen yazı ekinde yer alan İzmir Milletvekili Selçuk AYHAN'a ait 7/14479 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1 - Görüş 7/14479 (3 sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Selçuk AYHAN

İzmir Milletvekili

Esas No

:7/14479

AKP hükümetleri döneminde, uygulanan yanlış politikalar nedeniyle, pek çok sektörde olduğu gibi hayvancılık sektöründe de ciddi sorunlar yaşanmaktadır. Sektörde yaşanan sorunların çözümü için, değişik yıllarda destek paketi açıklanmışsa da, hayvancılıkta ve et üretiminde istenen verim ve üretim düzeyine ulaşamamıştır.

1980 öncesinde canlı hayvan ve et ihraç eden Türkiye, yaşanan bu süreçte ithalatçı durumuna düşmüştür. Aynı dönemde sektörde piyasayı düzenleyici iki kuruluş olan, Süt Endüstrisi Kurumu (SEK) ile Et ve Balık Kurumu'nun (EBK) özelleştirilmesi hayvancılıkta geri dönülmez bir çöküşe neden olmuştur.

Besicilikte ve süt hayvancılığında yaşanan bu sıkıntılı dönemde hiçbir ciddi önlem alınamazken, hükümet sadece gelişmeleri izlemekle yetinmektedir. ..

2002-2010 yılları arasında hayvan varlığı hızla erirken, et ve süt fiyatı artmış, Dünyanın en pahalı etini yemeye mahkum edilen insanımıza yanlış tarım politikalarının faturası ödetirilmiştir. Hayvancılık ve kırmızı et sektöründe yaşanan sorunlarla ilgili olarak;

SORU 1) AKP Hükümetleri döneminde, ülkemizde büyük ve küçükbaş hayvan sayısı yıllar itibariyle ne olmuştur? Bir azalma söz konusu ise bu azalmanın nedenleri nelerdir?

SORU 2) Et fiyatlarında yaşanan artışın nedenleri nelerdir? Bu artış ithalata bağlı olmaksızın düşürülemez mi? Bu konuda alınacak olan etkin ve kalıcı önlemler nelerdir?

SORU 4) Hayvancılığımız kurtarmak için bugüne kadar uygulanan destekler neden başarılı olamamıştır? Bunda hükümetin yanlış politikalarının etkili olduğu iddiası doğru mudur?

SORU 6) 1980 öncesinde, canlı hayvan ve et ihraç eden Türkiye'nin, canlı hayvan ve et ithal eder duruma gelmesinin nedenleri nelerdir? Bunun sorumlusu kimdir?

SORU 7) Hayvancılıkta ve et fiyatlarında geline nokta da dikkatte aldığınızda, Süt Endüstrisi Kurumu (SEK) ile Et ve Balık Kurumu'nun (EBK) özelleştirilmesinin bir hata olduğunu kabul ediyor musunuz?

SORU 8) Yaşanılan olumsuz tabloyu da dikkate alarak, hayvancılık sektörünü uzun yıllar ayakta tutan, tekelleşmeyi önleyen, piyasayı düzenleyen Süt Endüstrisi Kurumu (SEK) ile Et ve Balık Kurumu'nun (EBK) yeniden etkin hale getirmeyi düşünüyor musunuz?

SORU 9) Türkiye ne zaman et, et ürünleri ve canlı hayvan ihraç eder duruma gelecektir?

CEVAP 1-2-4-6-7-8-9) 2002 yılı büyükbaş hayvan sayısı 9.924.575 baş olup, 2009 yılında ise büyükbaş hayvan sayısı 10.811.165 baştır. 2002 yılı küçükbaş hayvan sayısı 31.953.800 baş olup, 2009 yılında ise küçükbaş hayvan sayısı 26.877.793 baştır.

Hayvancılık sektörünün gelişmesine yönelik olarak Bakanlığımızca yürütülen ıslah ve destekleme çalışmaları sonucu; 2002 yılında, sığır varlığımız içinde % 63 olan kültür ve kültür melezi sığır oranı 2009 yılında % 75.8'e çıkmıştır.

Ancak, sadece hayvan sayısındaki artışa veya azalışa göre yapılacak değerlendirmeler tam olarak doğru bir yaklaşım olmayacaktır. Çünkü gelişmiş ülkelere bakıldığında hayvan sayılarının az, ancak birim hayvan başına verim ortalamalarının yüksek olduğu görülmektedir. Bakanlığımızca yürütülmekte olan çalışmalarda amaç sadece hayvan sayısını arttırmak değil ıslah çalışmaları yapmak suretiyle birim hayvan başına verimleri arttırmaktır.

Örneğin 2002 yılında 1.705 Lt/Baş olan süt üretimi 2009 yılında 2.803 Lt/Baş'a, 184,7 Kg/Baş olan et üretimi 2009 yılında 216,6 Kg/Baş'a çıkmıştır. Ayrıca, 2002 yılında 8.408.568 ton olan süt üretimi 2009 yılında 12.542.186 ton'a çıkmıştır.

Ülkemizde et fiyatları, enflasyon oranlarına uygun bir seyir göstermekle beraber, son dönemde spekülasyonlar sonucu besi materyali kalmadığı şeklinde haberler yayılması geçici olarak et fiyatlarında yükselmelere neden olmuştur. Bakanlığımız bu fiyat artışının; besi

materyali yokluğundan veya kırmızı ete olan talep artışından kaynaklanmadığını tespit edip dönemi içinde müdahale ederek fiyatlarda % 15-20 gerileme olmasını sağlamıştır.

Bakanlığımızca, ülke genelinde yetiştiricilere ödenen hayvancılık desteklemelerinin yanında yeni yatırım yapan veya kurulu işletmesini büyütmek isteyen yatırımcılara, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri aracılığı ile düşük faizli işletme ve yatırım kredisi kullandırılmaktadır. Bakanlar Kurulunun 2010/6 sayılı kararı ile diğer hayvancılık kredileri yanında büyükbaş ve küçükbaş hayvan besiciliği yapanlara da, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri aracılığı ile % 50 indirimli faizle 7 yıl vadeli yatırım, 2 yıl vadeli işletme kredisi kullandırılması uygulaması 2010 yılında başlatılmıştır.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde sütçü, etçi ve kombine ırklarla kurulacak damızlık işletmelerine inşaat için % 30, makine ve hayvan alımında ise % 40 oranında hibe desteği uygulaması başlatılmıştır.

Ayrıca, Tarımsal Kalkınma Kooperatiflerinin uyguladığı hayvancılık projeleri, Genel Bütçe ve Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü ile 2003 yılında yapılan protokol ile kullanılan kaynaktan kredilendirilmektedir.

Bununla beraber, 1992 yılında 35 Kombinasi ile özelleştirme kapsamına alınan ve 2005 yılında özelleştirilmeden 8 adet Kombinasi ile yeniden yapılandırılarak hayvancılık sektöründe düzenleyici ve destekleyici bir rol üstlenmek amacı ile Et ve Balık Kurumu özelleştirme kapsamından çıkartılmıştır.

TARET Projesi kapsamında, 2006 yılından itibaren hayvancılığın desteklenmesine katkı sağlamak amacı ile Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğü, Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği ve Ziraat Bankası A.Ş ile ortak olarak yürütülen ve Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgesindeki 28 ilde sözleşmeli besicilik modeli uygulaması ile 2007-2010 yılları arasında 43.449 hayvan projeye kaydedilmiş, bunlardan 24.284 adedi Et ve Balık Kurumu tarafından kesilmiştir. TAR-ET Projesine 3 yılda toplam 8.727.000 TL teşvik ödenmiştir.

Ayrıca, Et ve Balık Kurumu üreticiler için garanti ve sürekli pazar olmuş ve üreticilerin hayvanlarını hiçbir kısıtlamaya meydan vermeden keserek, ödemeleri peşin olarak yapmıştır. Bu çerçevede 2007-2010 yılları arasında 219.257 adet hayvan alımı ve kesimi gerçekleştirilmiştir.

2002-2009 yılları arasında ihracatı yapılan büyükbaş hayvan sayısı 280, küçükbaş hayvan sayısı ise 524.479 baştır.

SORU 3) Et fiyatlarında yaşanan artış nedeniyle, canlı hayvan ve et ithalatı konusunda nasıl bir yöntem izlenecektir? İthal edilecek et, canlı hayvan sayısı ve bunlar için ödenecek döviz miktarı nedir?

CEVAP 3) Canlı kasaplık sığır ithalatı, ABD (Teksas, Alabama ve Washington eyaletleri hariç), Brezilya (Parana bölgesi hariç), Uruguay, Arjantin (Corrientes ve Misiones bölgeleri hariç), İzlanda, Norveç, Estonya, Litvanya, Letonya ve Macaristan ülkelerinden ihale yoluyla yapılmıştır. İthal edilen canlı kasaplık sığır miktarı 8.000 tondur (yaklaşık 16.000 baş). Bugüne kadar 566 baş hayvan gelmiş olup, kesimleri halen devam etmektedir.

SORU 5) Hayvancılık konusundaki destek uygulamaları, neden sadece 2 bölgemizle sınırlı kalmıştır? Diğer bölgelerimizi de kapsayacak bir destek programı uygulanacak mıdır?

CEVAP 5) Güneydoğu Anadolu Projesine, 6 Kasım 1989 tarih ve 20334 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 388 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile başlanılmıştır. Dolayısı ile GAP Projesi bugüne mahsus bir proje olmayıp, ülkemizin Ulusal Kalkınma Planları gereği yıllardır uygulanan önemli bir projedir. Ulusal Kalkınma Planlarımız içerisinde yer alan GAP, DAP, KOP, DOKAP ve diğer bölgesel kalkınma projeleri de bütçe imkanları doğrultusunda uygulamaya konmaktadır.

Söz konusu desteklemeler, sosyal, kültürel, çevresel ve ekonomik konuları içeren GAP eylem planı kapsamında o bölgelere özgü olarak yapılan uygulamalar olup kişi başına geliri ve istihdamı arttırmak, kalkınmayı hızlandıracak aktiviteleri yaygınlaştırmak, çevreyi korumak, iyileştirmek ve kalkınmanın sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgelerde sanayi ve hizmet merkezleri oluşturmak ve göçü önlemek hedeflenmiştir. Bu hedefler çerçevesinde yapılan hayvancılık konusundaki hibe desteği uygulamaları da eylem planının genel amaçları içinde değerlendirilmelidir.

Ayrıca projeler örgütlülüğün, kayıt sistemlerinin oluşturulmasına ve bununla birlikte üretimin arttırılmasına yöneliktir. Amaç, ilerleyen yıllarda bölgede benzer işletmelerin kurulmasını, pazarlama ağının oluşturulmasını sağlamaktır.

Bundan sonraki yıllarda da bütçe imkânları doğrultusunda diğer illeri de kapsayabilecektir. Ancak göçün yoğun olarak yaşandığı bu bölgelerde iş olanaklarının arttırılması amacı ile Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerimizde bu projelerin uygulanması öncelikli önem taşımaktadır.